

Změny DPH od 1.10.2019

Rozsáhlá novelizace zákona o DPH od 1.4.2019 (této novelizaci je věnována zvuková nahrávka přednášky [Novela DPH a daní z příjmů 2019](#)) vyvolala dvě drobné změny v praktickém uplatnění DPH. První změna se týká zaokrouhlování, u kterého po šesti měsících od účinnosti novely vypršelo přechodné ustanovení k uplatnění „starého“ systému, a druhá změna se týká aktualizace formuláře kontrolního hlášení od 1.10.2019. V praxi tyto změny vyvolaly určité obavy; tato informace vysvětluje, že jejich praktický dopad není nijak zásadní.

K zaokrouhlování

Nové úpravě zaokrouhlování se podrobně věnovala [informace](#) rozeslaná již 13.3.2019.

Úprava účinná **do 31.3.2019** umožňovala:

- částku daně zaokrouhlit na celé koruny (§ 37 odst. 1) a rozdíl vzniklý tímto zaokrouhlením vyloučit ze základu daně (§ 36 odst. 5). Pokud byl tedy základ daně stanoven na celé koruny, tak i celková cena včetně daně byla stanovena na celé koruny.
- daň počítat z ceny včetně daně pomocí koeficientu 0,1736 pro základní sazbu daně 21 % (např. z ceny včetně daně 121.000 Kč takto vypočtená daň činila 21.005,60 popř. při zaokrouhlení 21.006,-Kč a základ daně 99.994,40 popř. při zaokrouhlení daně na celé koruny 99.994,-Kč); pro sníženou sazbu daně 15 % koeficient činil 0,1304 a pro sníženou sazbu daně 10 % činil 0,0909.

Podle **současné úpravy** již:

- nelze částku daně zaokrouhlit na celé koruny a rozdíl vzniklý tímto zaokrouhlením vyloučit ze základu daně
- při výpočtu daně z ceny včetně daně např. ve výši 121.000 Kč se daň v základní sazbě 21 % počítá jako: $121.000 - 121.000/1,21 = 21.000$ (základ daně jako: $121.000 - 21.000 = 100.000$ Kč)

Naopak novinkou od 1.4.2019 je, že při platbách v hotovosti rozdíl vzniklý zaokrouhlením (v tomto případě jde o zaokrouhlení celkové částky) na celé koruny nahoru základ daně neovlivňuje – tato otázka nebyla zákonem o DPH řešena vůbec.

Přechodné ustanovení umožňovalo po dobu 6 měsíců použít původní znění § 37, tj. výpočet daně z ceny včetně daně pomocí koeficientů. Ačkoli přechodné ustanovení nepamatovalo na vyloučení rozdílu vzniklého ze zaokrouhlení daně na celé koruny ze základu daně podle § 36 odst. 5, pravděpodobně nebude v praxi zpochybňováno zaokrouhlení daně na celé koruny nahoru v šestiměsíčním přechodném období.

Příklad: Cena bez daně činí 99,-Kč, zdanitelné plnění podléhá základní sazbě daně 21 %:

a) podle staré úpravy bylo možné daň vyčíslit na 20,79 Kč, zaokrouhlit ji na 21 a celkovou částku k úhradě stanovit na 120 Kč. Tento postup byl v souladu se zákonem - rozdíl ze zaokrouhlení byl vyloučen ze základu daně podle § 36 odst. 5.

b) i podle staré úpravy bylo chybné daň vyčíslit na 20,79 Kč a při výpočtu celkové částky k úhradě ve výši 120,-Kč k základu daně 99 připočítat daň 20,79 Kč a zaokrouhlení 0,21 Kč ponechat mimo předmět daně. I podle staré úpravy měla být správně ze zaokrouhlení přiznána daň (v tomto případě totiž nešlo o zaokrouhlení daně, ale o zaokrouhlení ceny včetně daně) a při tomto postupu stanovení celkové částky k úhradě 120 Kč daň činila 20,83 Kč (zaokrouhlení 0,21 Kč rozděleno na 0,17 Kč základ daně + 0,04 Kč daň).

Ve výše uvedeném případě (výchozí cena bez daně stanovena na 99 Kč a celková částka k úhradě 120 Kč) podle staré úpravy (při výpočtu daně ze základu daně) správně činila buď 21 Kč anebo 20,83 Kč. Podle nové úpravy daň činí správně 20,83 Kč (pokud se nejedná o doklad hrazený v hotovosti). Vyčíslení daně ve výši 20,79 Kč je chybné jak podle nové úpravy (nejde-li o platbu v hotovosti), tak bylo chybné

podle staré úpravy. Pokud však plátce daně obdrží daňový doklad s takto chybně vyčíslenou daní, nemusí se obávat (stejně jako se nemusel obávat podle staré úpravy), že by mu nebyl daňový doklad uznán jako podklad k odpočtu daně – takový daňový doklad sice obsahuje chybu, ale to nemůže být důvodem pro neuznání odpočtu daně uvedené na daňovém dokladu (v případě, kdy je na daňovém dokladu uvedena nižší částka daně, než by měla být uvedena podle zákona). Pokud by si odběratel chtěl nárokovat odpočet daně ve správné výši 20,83 Kč (tj. o 0,04 Kč vyšší), musel by si vyžádat opravený daňový doklad.

V případě, kdy by celková částka byla zaokrouhlena směrem dolů (např. ze základu daně 10.001,- Kč by byla vyčíslena daň 2100,21 Kč a celková částka k úhradě 12.101,21 by byla zaokrouhlena na 12.101,- Kč), tak je i v tomto případě nutné do základu daně promítnout zaokrouhlení (- 0,21 Kč) a příslušným způsobem snížit daň (základ daně 10.000,83 Kč a daň 2.100,17 Kč). V tomto případě odběratel pochopitelně nemá nárok na odpočet celé částky daně chybně uvedené na daňovém dokladu (2.100,21 Kč), ale pouze daně vypočtené správně (2.100,17 Kč). V kontrolním hlášení by bylo vhodné vykázat tento doklad s údaji na něm uvedenými a o chybnou částku (základ daně 0,17 Kč základ daně, 0,04 Kč daň) ponížít údaje uváděné v části B.3 kontrolního hlášení – nebo pochopitelně riskovat neuznání odpočtu daně (pokud by dokladů s částkou daně navýšenou o 0,04 Kč bylo tisíc, tak by se jednalo o neuznání odpočtu daně ve výši 40 Kč).

V případech, kdy plátce daně vystavuje daňové doklady s celkovou částkou zaokrouhlenou na haléře, problémy se zaokrouhlením odpadají (např. základ daně 10.001,-Kč, daň 2.100,21 Kč a k úhradě celkem 12.101,21 Kč). Pokud by uvedený doklad byl uhrazen v hotovosti (příjmový pokladní doklad na 12.101 Kč), tak se příslušný rozdíl 0,21 Kč zaúčtuje jako zaokrouhlení a dph se nijak netýká.

Ke kontrolnímu hlášení

Jak avizovala Finanční správa již v [informaci](#) 3.4.2019, skutečně byl 1.10.2019 změněn tiskopis formuláře kontrolního hlášení (viz např. [informace](#) Finanční správy z 1.10.2019). Ačkoli Finanční správa v uvedených informacích upozorňuje na novou .xml strukturu formuláře kontrolního hlášení a na neúčinnost podání, která nejsou podána v nové předepsané struktuře, tak uvedená změna formuláře má jen nepatrný praktický dopad.

K 1.10.2019 došlo ve formuláři kontrolního hlášení k jediné změně – tato změna se týká vykazování plnění, u kterých je prováděna **oprava daně podle § 44** zákona o DPH ve znění do 31.3.2019 (**Oprava výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení**) nebo **podle § 46** a násl. zákona o DPH od 1.4.2019 (**Oprava základu daně v případě nedobytné pohledávky**). V kontrolním hlášení se v části A.4 a B.2 uvádí údaj o tom, zda se u příslušného plnění uvedená oprava provádí či neprovádí.

Protože výše uvedené opravy se provádí jen zcela výjimečně, tak v drtivé většině případů je u jednotlivých dokladů vykazovaných v částech A.2 a B.2 kontrolního hlášení uváděn údaj, že se příslušná oprava neprovádí – tento údaj se v příslušném sloupci uvedených částí kontrolního hlášení projevoval v aplikaci Finanční správy pro podání daňových přiznání EPO tak, že příslušné pole bylo nezaškrtnuté; v opisu příslušného podání v pdf bylo v příslušném poli uvedeno „N“. Pokud se, zcela výjimečně, příslušná oprava prováděla, tak se tato skutečnost v aplikaci EPO projevila zaškrtnutím v příslušném poli resp. údajem „A“ v opisu příslušného podání v pdf.

Co se změnilo od 1.10.2019? Změna není nijak dramatická a spočívá v tom, že údaj „A“ nově slouží pouze pro opravy podle § 44, tj. pro oprava výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení, pokud bylo insolvenční řízení zahájeno před 1.4.2019, a byl zaveden **nový údaj „P“** pro opravy u nedobytné pohledávky podle § 46 aktuálně platného zákona.

Pokud plátce opravy podle § 44 resp. 46 neprovádí (nebo není v postavení dlužníka, jehož věřitele uvedené opravy provádí), tak se změna formuláře kontrolního hlášení projevila v aplikaci EPO tak, že v příslušném sloupci neponechává příslušné pole prázdné (nezaškrtnuté), ale z nabídky (o tuto nabídku byla aplikace EPO doplněna) se vybere „N“; v opisu příslušného podání v pdf se potom tato změna nijak neprojeví (v příslušném poli je nadále uvedeno „N“).

Pokud má tedy plátce uloženo např. kontrolní hlášení za srpen v .xml podobě a potřebuje nyní podat např. následné kontrolní hlášení za srpen (např. z důvodu, že v části A.4 u jednoho dokladu omylem uvedl špatné DIČ), tak si může uvedený soubor bez problémů nahrát do aplikace EPO (u všech dokladů je v původně uloženém souboru u položky zdph_44 uveden příznak „N“), provést opravu chyby (špatné DIČ), podání v záhlaví změnit na následné kontrolní hlášení a takto upravený .xml soubor odeslat jako platné následné kontrolní hlášení. Bude tedy postupovat úplně stejně jako by postupoval před 1.10.2019.

Pokud bude podáváno řádné kontrolní hlášení za září, tak pokud nejsou prováděny opravy podle § 46, tak z tohoto důvodu není nutné aktualizovat **účetní programy** (aktualizací zpracovávající nový formulář kontrolního hlášení). U dokladů bez oprav podle § 44 či 46 totiž .xml soubor exportovaný z účetního programu obsahuje u položky zdph_44 stále příznak „N“, a ten se k 1.10.2019 nezměnil.

Pokud bude podáváno řádné kontrolní hlášení za září a bude v něm prováděna oprava podle § 44, tak z tohoto důvodu také není nutná aktualizace. U dokladů s opravou podle § 44 totiž .xml soubor exportovaný z účetního programu obsahuje u položky zdph_44 stále příznak „A“, a ten se k 1.10.2019 také nezměnil.

Aktualizace účetního programu by byla nutná v případě, kdy by byla prováděna oprava podle § 46 – bez této aktualizace totiž nemůže položka zdph_44 obsahovat nový příznak „P“. Nutnosti aktualizace by se dalo nouzově vyhnout tak, že by se .xml soubor exportovaný s příznakem „A“ nahrál do aplikace EPO a tam by se příznak ručně změnil na „P“ nebo by bylo možné otevřít .xml soubor např. v textovém editoru a příznak „A“ v něm přepsat na „P“.

Pokud by bylo podáváno následné kontrolní hlášení např. za srpen a v tomto období byla provedena oprava podle § 46, tak je u tohoto podání nutné příznak „A“ změnit na příznak „P“ – nicméně se nedomnívám, že případné opomenutí této změny nemůže mít vliv na účinnost příslušného podání (stále by bylo podáno v předepsané .xml struktuře, pouze s chybně uvedeným údajem).

K vyhlášení novely EET a DPH ve Sbírce zákonů

Novelu zákona o evidenci tržeb (především spuštění poslední vlny evidence tržeb) a zákona o DPH (přeřazení některých zdanitelných plnění jako např. podávání točeného piva) do 10% sazby daně podepsal prezident dne 24.9.2019. Protože tato novela byla doručena do Sbírky zákonů až dnes, bude vyhlášena ve Sbírce zákonů pravděpodobně příští týden – poslední vlna evidence tržeb a změna sazeb dph tak bude účinná od 1.5.2020.

Nabídka přednášek a komentářů

[Daně z příjmů 2019/2020](#) – Praha 17.10.2019 a 10.3.2020, Brno 8.1.2020. Přednáška bude zaměřena na změny a novinky, které se promítnou do daňového přiznání za rok 2019, a na změny a novinky od roku 2020. Přednáška bude věnována také aktuálním problémům jako je např. obvyklá (referenční) ceny při obchodech mezi spojenými osobami nebo při prodeji zásob při změně právní formy podnikání na sro (za pořizovací cenu, s přírůžkou či slevou k pořizovací ceně).

[SRO 2019/2020](#) – Praha 11.11.2019. Přednáška bude zaměřena na aktuální změny a novinky včetně změn od roku 2020 (např. novelou zákona o obchodních korporacích od 1.1.2020, která byla Poslaneckou sněmovnou projednána v září v druhém čtení). Dále bude pozornost věnována např. daňovým souvislostem rozdělování zisku, výpůjčkám mezi společníky a společnostmi (v případě úročných výpůjček bude pozornost věnována stanovení obvyklého úroku podle nejnovější judikatury roku 2019) či ukončení účasti společníka ve společnosti (např. otázka převodu podílu na společnosti na jinou osobu).

[Změny v daních 2019/2020](#) – Ostrava 15.11.2019, Hradec Králové 27.11.2019, Praha 29.11. a 17.12.2019, 29.1. a 11.2.2020, Brno 5.12.2019, Zlín 14. a 15.1.2020. Přehled nejdůležitějších změn a novinek pro běžnou daňovou a účetní praxi.

[DPH 2019/2020](#) – Praha 12.12.2019 a 20.1.2020, Brno 9.1.2020. Změny u dodávek zboží od 1.1.2020, změny sazeb (např. snížení sazby u dodání tepla od 1.1.2020 včetně vyúčtování záloh přijatých v roce 2019 a zdaněných 15% sazbou DPH). Další změny v DPH – např. zavedení všeobecného systému reverse charge. Vybrané problémy novely od 1.4.2019 včetně změn, které bude nutné promítnout v daňovém přiznání za prosinec či za 4. čtvrtletí roku 2019.

[Opravné daňové doklady od 1.4.2019](#) - komentář se na 10 stranách věnuje praktickým příkladům oprav základu daně podle § 42 ZDPH (daň byla původně přiznána správně a opravným daňovým dokladem se reaguje na následnou změnu okolností - např. na dodatečné snížení ceny) a oprav výše daně podle § 43 (v tomto případě se jedná o opravy chyb, kdy byl daňový doklad vystaven a vykázán chybně), a to se zaměřením na změny od 1.4.2019. Komentář je zdarma součástí zvukové nahrávky přednášky [Novela DPH a daní z příjmů 2019](#).

[Rozdělování a zdaňování zisku v sro](#) – aktualizovaný komentář v pdf vč. nové judikatury 2019

[Režim přenesení daňové povinnosti v roce 2019](#) – komentář v pdf aktualizovaný na podmínky roku 2019 včetně změn, které obsahuje daňový balíček 2019.

[VSTUP NA SEZNAM PŘEDNÁŠEK](#)

[VSTUP NA SEZNAM KOMENTÁŘŮ A ZVUKOVÝCH NAHRÁVEK](#)

Pěkné dny přeji

Ingrid a Pavel Běhounkovi
3.10.2019

[Sledujte náš WEB](#)

[FACEBOOK O DANÍCH](#)